

Alueiden komitean lausunto aiheesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi pohjaveden suojelusta pilaantumiselta

(2004/C 109/06)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission ehdotuksen ”Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi pohjaveden suojelusta pilaantumiselta” KOM(2003) 550 lopullinen — 2003/0210 COD,

ottaa huomioon neuvoston 3. lokakuuta 2003 EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohdan mukaisesti tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 19. kesäkuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon aiheesta ”Ehdotus neuvoston direktiiviksi vesipolitiikkaan liittyvien yhteisön toimien kehyksestä” antamansa lausunnon CdR 171/97 fin ⁽¹⁾,

ottaa huomioon yhteisön vesipolitiikan puitteista 23. lokakuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY,

ottaa huomioon aiheista ”Komission tiedonanto: kuudes ympäristöä koskeva Euroopan yhteisön toimintaohjelma ’Ympäristö 2010: Tulevaisuutemme valinta’ — Kuudes ympäristöä koskeva toimintaohjelma” ja ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös ympäristöä koskevasta yhteisön toimintaohjelmasta (2001—2010)” antamansa lausunnon CdR 36/2001 fin ⁽²⁾,

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan 12. joulukuuta 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 240/2003 rev. 1), jonka esittelijä oli Århusin maakuntajohtaja Johannes Flensted-Jensen (DK,PSE),

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Pohjavesi on tärkeä ja uhanalainen luonnonvara, jolla on huomattava merkitys monien vesi- ja maaympäristöjen laadulle, teollisuudelle ja maataloudelle sekä juomavesihuollolle.
- 2) Pohjaveden määrän ja laadun suojele tulee asettaa keskeiseksi poliittiseksi tavoitteeksi sekä unionin että jäsenvaltioiden tasolla; tähän liittyen tarvitaan yhteiseurooppalaisia aloitteita, joilla alaa koskevaa sääntelyä pyritään yhdenmukaistamaan mahdollisimman laajasti ottaen kuitenkin huomioon Euroopan pohjavesialueiden väliset huomattavat luonnonerot.
- 3) Pohjaveden määrää käsitellään vesipolitiikan puitedirektiivissä, ja pohjavesidirektiivissä keskitytäänkin pohjaveden laatuun.

hyväksyi 11.—12. helmikuuta 2004 pitämässään 53. täysistunnossa (11. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon:

⁽¹⁾ EYVL C 180, 11.6.1998, s. 38.

⁽²⁾ EYVL C 357, 14.12.2001, s. 44.

1 Alueiden komitean kanta

Alueiden komitea

1.1 katsoo, että komission ehdotus uudeksi pohjavesidirektiiviksi edustaa perusedirektiivin eli vesipolitiikan puitedirektiivin kanssa niin ympäristön kuin yhteiskuntatalouden kannalta järkevää yleisstrategiaa, jossa painotetaan saastumisen ehkäisyä ja ympäristön ennallistamista.

1.2 pitää näin ollen ehdotusta uudeksi pohjavesidirektiiviksi tervetulleena ja katsoo, että se täydentää hyvin pohjavettä koskevia vesipolitiikan puitedirektiivin säännöksiä.

1.3 hyväksyy sen, ettei ehdotus sisällä kattavia yhteiseurooppalaisia laatunormeja vedessä tavattujen saastuttavien aineiden raja-arvojen luettelona, vaan kattaa sen sijaan vain jo hyväksytyissä yhteisön säädöksissä, kuten nitraattia sekä torjunta-aineita ja biosidituotteita koskevissa direktiiveissä, säädetyt raja-arvot.

1.4 on erityisen tyytyväinen, että jäsenvaltiot voivat yhteiseurooppalaisten laatunormien sijaan asettaa direktiivissä esitettyjen kriteerien perusteella raja-arvot pohjavedessä niin luonnostaan kuin ihmisen toiminnan seurauksena esiintyvälle saasteille.

1.5 pitää myönteisenä, että direktiivi sisältää vähimmäisluettelon niistä aineista, joita koskevat raja-arvot jäsenvaltioiden on asetettava.

1.6 pitää järkevänä, että komissio voi jäsenvaltioiden kertomusten perusteella ottaa kantaa siihen, onko yhteisten laatunormien esittäminen perusteltua osana alaa koskevan sääntelyn harmonisoinnin jatkamista.

1.7 edellyttää, että alueiden komitea voi osallistua pohjaveden laatunormit sisältävän direktiivin liitteen I mahdolliseen muuttamiseen.

1.8 pitää välttämättömänä, että jäsenvaltiot voivat tiukentaa nykyisiä ja mahdollisesti tulevia eurooppalaisia laatunormeja pintavesien suojeluun liittyvien näkökohtien vuoksi.

1.9 haluaa lisäksi korostaa, että pohjavesimuodostumia ryhmitellessä ja valvontaverkkoa suunniteltaessa jäsenvaltioiden on tarpeen varmistaa, että pohjaveden laadun vertailu perustuu esim. hapetus-pelkistysolojen tai geologisten olosuhteiden vertailukelpoisuuteen.

2 Alueiden komitean kanta

Alueiden komitea

2.1 esittää, että pohjavesidirektiivistä on käytävä ilmi, että jäsenvaltioiden vesipiirien viranomaiset voivat kiristää

jäsenvaltiossa noudatettavia raja-arvoja, mikäli vesipolitiikan puitedirektiivin ympäristötavoitteiden saavuttaminen sitä kyseisessä vesipiirissä edellyttää.

2.2 ehdottaa, että ellei tiettyä luonnostaan pohjavedessä ilmenevää ainetta koskevaa tausta-arvoa tiedetä, määritellään kyseinen arvo seurantatietoja kerätessä parhaan mahdollisen asiantuntemuksen perusteella. Joissain tapauksissa luonnollisten tausta-arvojen määrittelemine ei liene mahdollista.

2.3 esittää, että mikäli pohjavesimuodostumassa tai pohjavesimuodostumien joukossa tunnistetaan merkityksellinen ja pysyvä noususuunta, jäsenvaltiot varmistavat, että käytettävät seurantapisteeet ovat vertailukelpoisia.

2.4 ehdottaa fosforin lisäämistä ehdotetun direktiivin liitteen III osan A.1 vähimmäislistaan, sillä tämä aine muodostaa pitkällä aikavälillä uhan pohjaveden kemialliselle laadulle.

2.5 suosittelee, että vesipolitiikan puitedirektiivin 4 artiklan 4 ja 5 kohdan säännöksiä muutetaan heti tilaisuuden tullen, mikäli ne eivät mahdollista vanhojen pilaantuneiden teollisuustonttien asianmukaista käsittelyä. Muutoksen yhteydessä tulee harkita käsitteen ”riskienhallinta-alueet” omaksumista vesipiirien suunnittelijoiden työvälineeksi, sillä käsite kattaa ekologisten ja taloudellisten näkökohtien lisäksi käytännön toteutettavuuden.

2.6 esittää, että pohjavesidirektiivin 4 artiklan 3 kohdasta tulee käydä selkeästi ilmi, miltä komitealta komissio pyytää lausunnon ennen pohjavesidirektiivin liitteen I muuttamista.

2.7 ehdottaa, että alueiden komitea osallistuu mahdollisimman laajasti pohjavesidirektiivin tuleviin muutoksiin, kuten direktiivin liitteiden II–IV olennaiseen muuttamiseen, sillä alue- ja paikallisviranomaisilla on monesti huomattavasti pohjavesialaan liittyvää teknis-hallinnollista kokemusta. Tässä yhteydessä haasteeksi on lisäksi asetettava se, että jäsenvaltiot hyödyntävät direktiiviin liittyvissä jatkotoimissa samoja kokemuksia.

2.8 toteaa, että ehdotetulla direktiivillä — joka on osa vesipolitiikan puitedirektiiviä — on huomattavia taloudellisia vaikutuksia jäsenvaltioihin. Komitea ehdottaakin, että vesipolitiikan puitedirektiivin noudattamisesta jäsenvaltioille aiheutuvaa taloudellista taakkaa helpotetaan nykyisillä ja uusilla rahoitusjärjestelmillä.

2.9 ehdottaa edellä esitetyn perustella seuraavia muutoksia:

Muutosehdotus 2.1

4 artiklan 1 kohta 1

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
<p>1. Direktiivin 2000/60/EY 5 artiklan sekä sen liitteessä II olevien 2.1 ja 2.2 kohdan mukaisesti tehtävän ominaispiirteiden analysoinnin perusteella, tämän direktiivin liitteessä II kuvatun menettelyn mukaisesti ja taloudelliset ja sosiaaliset kustannukset huomioon ottaen jäsenvaltioiden on 22 päivään joulukuuta 2005 mennessä annettava raja-arvot kullekin pilaavalle aineelle, jonka on kyseisen jäsenvaltion alueella todettu osaltaan vaikuttavan siihen, että jokin pohjavesimuodostuma tai pohjavesimuodostumien joukko katsotaan uhanalaiseksi. Jäsenvaltioiden on vähintäänkin säädettävä raja-arvoista tämän direktiivin liitteen III osassa A.1 ja A.2 tarkoitetuille pilaaville aineille. Näitä raja-arvoja käytetään muun muassa direktiivin 2000/60/EY 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun pohjaveden tilan tarkasteluun.</p> <p>Nämä raja-arvot voidaan määrittää jäsenvaltion tasolla, vesipiirin tasolla tai pohjavesi-muodostuman tai pohjavesimuodostumien joukon tasolla.</p>	<p>1. Direktiivin 2000/60/EY 5 artiklan sekä sen liitteessä II olevien 2.1 ja 2.2 kohdan mukaisesti tehtävän ominaispiirteiden analysoinnin perusteella, tämän direktiivin liitteessä II kuvatun menettelyn mukaisesti ja taloudelliset ja sosiaaliset kustannukset huomioon ottaen jäsenvaltioiden on 22 päivään joulukuuta 2005 mennessä annettava raja-arvot kullekin pilaavalle aineelle, jonka on kyseisen jäsenvaltion alueella todettu osaltaan vaikuttavan siihen, että jokin pohjavesimuodostuma tai pohjavesimuodostumien joukko katsotaan uhanalaiseksi. Jäsenvaltioiden on vähintäänkin säädettävä raja-arvoista tämän direktiivin liitteen III osassa A.1 ja A.2 tarkoitetuille pilaaville aineille. Näitä raja-arvoja käytetään muun muassa direktiivin 2000/60/EY 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun pohjaveden tilan tarkasteluun.</p> <p>Nämä raja-arvot voidaan määrittää jäsenvaltion tasolla, vesipiirin tasolla tai pohjavesimuodostuman tai pohjavesimuodostumien joukon tasolla.</p> <p><u>Jos jäsenvaltiot haluavat asettaa omat raja-arvonsa, voivat vesipiirien viranomaiset kiristää niitä, mikäli vesipolitiikan puitedirektiivin ympäristötavoitteiden saavuttaminen sitä kyseisessä vesipiirissä edellyttää.</u></p>

Perustelu

Mikäli jäsenvaltiot asettavat omat raja-arvonsa, on vesipiirien viranomaisten voitava kiristää niitä alueellisten ja paikallisten herkkien alueiden huomioon ottamiseksi, jos se on asetettujen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Muutosehdotus noudattaa vesipolitiikan puitedirektiivin logiikkaa ja voidaan hyvin sisällyttää myös pohjavesidirektiivin tekstiin.

Muutosehdotus 2.2

Liite III, kohta B.2.2

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
<p>2.2 Raja-arvojen ja havaittujen taustatasojen välinen suhde, kun kyseessä ovat luonnossa esiintyvät aineet.</p>	<p>2.2 Raja-arvojen ja havaittujen taustatasojen välinen suhde, kun kyseessä ovat luonnossa esiintyvät aineet. <u>Ellei tiettyä luonnostaan pohjavedessä ilmenevää ainetta koskevaa tausta-arvoa tiedetä, määritellään kyseinen arvo parhaan mahdollisen asiantuntemuksen perusteella.</u></p>

Perustelu

Monissa tapauksissa tausta-arvon selvittäminen vaatii pitkäjänteistä seuranta. Lisäksi joidenkin pohjavesimuodostumien joukkojen kohdalla voi olla vaikea löytää muodostumia, joista luonnollinen tausta-arvo voidaan mitata. Molemmissa tapauksissa on tuolloin tarpeen määrittää tausta-arvo pätevän asiantuntemuksen pohjalta.

Muutosehdotus 2.3
Liitteet IV kohta 1.2 a)

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
a) Arvioinnin perustana on oltava kussakin pohjavesimuodostumassa tai pohjavesimuodostumien joukossa olevien erillisten seurantapisteiden keskiarvojen aritmeettiset keskiarvot, jotka lasketaan neljännesvuosittaisen, puolivuositaisen ja vuosittaisen seurantatiheyden pohjalta.	a) Arvioinnin perustana on oltava kussakin pohjavesimuodostumassa tai pohjavesimuodostumien joukossa olevien erillisten seurantapisteiden keskiarvojen aritmeettiset keskiarvot, jotka lasketaan neljännesvuosittaisen, puolivuositaisen ja vuosittaisen seurantatiheyden pohjalta. Tässä yhteydessä on välttämätöntä varmistaa, että seurantapisteet ovat vertailukelpoisia.

Perustelu

Pohjaveden luonnollinen kemiallinen koostumus vaihtelee huomattavasti. Tämä pätee sekä eri pohjavesimuodostumiin että yksittäiseen pohjavesimuodostumaan. Esim. ylemmän ja alemman pohjaveden kemiallinen koostumus vaihtelee. Totuudenmukainen arvio edellyttääkin, että seurantapisteet ovat esim. geologisen ja hapetus-pelkistysolojen suhteen vertailukelpoisia.

Muutosehdotus 2.4
Liite III, kohta A.1

Komission ehdotus	Alueiden komitean muutosehdotus
Ammonium	Ammonium
Arseeni	Arseeni
Kadmium	Kadmium
Kloridi	Kloridi
Lyijy	Lyijy
Elohopea	Elohopea
Sulfaatti	Sulfaatti
	<u>Fosfori</u>

Perustelu

Fosfori muodostaa uhan pohjaveden kemialliselle laadulle.

Bryssel 11. helmikuuta 2004

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Peter STRAUB